Framtagning av nya avfallsföreskrifter

Sammanfattning

Sydnärkes kommunalförbund står inför en revidering av de lokala avfallsföreskrifterna. Behovet grundar sig i implementeringen av fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningar, samt kommande uppdateringar i Miljöbalken. Revideringen syftar även till att renodla föreskrifterna genom att separera juridiskt bindande regler från information och taxebestämmelser, vilket ökar tydligheten för abonnenterna.

Förslag till beslut

Direktionen föreslås godkänna planen för framtagning av nya lokala avfallsföreskrifter samt ge i uppdrag åt förbundschefen att presentera ett färdigt förslag till föreskrifter för beslut om remissutskick vid direktionsmötet i april 2026.

Beredning

Förslaget till nya föreskrifter kommer, efter direktionens godkännande, att skickas på remiss till berörda myndigheter för yttrande. Remissinstanserna omfattar i första hand miljö- och byggnadsnämnder samt räddningstjänst i medlemskommunerna. Därutöver ges kommunala verksamheter och lokala bostadsbolag möjlighet att yttra sig över utformningen. I ett nästa skede kommer förslaget till lokala avfallsföreskrifter att publiceras för allmän granskning, vilket ger förbundets abonnenter och övriga intressenter möjlighet att inkomma med synpunkter innan slutgiltigt antagande.

Ärendet

De nuvarande föreskrifterna utgör en blandning av praktisk information, taxeformuleringar och juridiskt bindande regler. För att stärka rättssäkerheten och underlätta för allmänheten föreslås en renodling. Genom att flytta definitioner av betalningsskyldighet och kriterier för avgiftsbeläggning till de kommunala taxedokumenten skapas en tydligare gräns mellan hur avfall ska hanteras (föreskrift) och vad det kostar (taxa).

Revideringen tar även hänsyn till:

Fastighetsnära insamling (FNI): Anpassning av regelverket för att möta kraven i den nya insamlingsstrukturen.

Samarbete mellan abonnenter: Tydligare och enklare regler för delning av kärl, vilket främjar resurseffektivitet.

Undantagshantering: Förtydligande av förutsättningarna för dispens och uppehåll i hämtning för att säkerställa en enhetlig rättstillämpning i de fyra medlemskommunerna.

Harmonisering med den nya avfallsförordningen: Den nationella lagstiftningen har preciserat krav på sortering och definitioner av avfall. För att undvika dubbelreglering och missförstånd anpassas de lokala föreskrifterna till de överordnade begreppen.

Förenklad fraktionshantering: Den nya förordningen medger ett visst lokalt utrymme för att definiera materialslag i syfte att underlätta insamlingen. Ett praktiskt exempel är hanteringen av träavfall; genom att lokalt definiera detta som en gemensam fraktion kan abonnenten sortera allt träavfall på samma ställe, oavsett om det juridiskt klassas som byggavfall, förpackning eller grovavfall. Detta förenklar hanteringen för abonnenten och optimerar logistiken vid återvinningscentralerna.

Konkreta förslag på ändringar:

För att möta nya lagkrav och förenkla förvaltningen föreslås följande specifika justeringar:

Hantering av fettavskiljare: Tydligare krav på installation, tömningsintervaller och abonnentens ansvar för att förebygga driftstörningar i det allmänna avloppsnätet.

Förtydligande av tillsynsroller: En tydlig gränsdragning mellan förbundets operativa ansvar och tillsynsrollen hos medlemskommunernas miljö- och byggnadsnämnder samt Länsstyrelsen. Detta minskar risken för dubbelarbete och osäkerhet i myndighetsutövningen.

Insamling av fosforfilter: Införande av specifika bestämmelser för hantering och hämtning av utjänta fosforfilter från enskilda avloppsanläggningar, i syfte att säkerställa ett miljöriktigt omhändertagande.

Avskaffande av månadshämtning: I och med införandet av fastighetsnära insamling (FNI) försvinner månadshämtning som alternativ. Förändringen görs för att optimera logistiken och säkerställa att hämtningsintervallerna matchar de nya sorteringsförutsättningarna.

Förenklade regler för uppehåll i hämtning:

Förlängd giltighet: Ett beviljat uppehåll i hämtning av avfall eller slam föreslås gälla i upp till 5 år (idag 2 år), vilket minskar den administrativa bördan för både abonnent och förbund.

Justerade intervall: Den minsta sammanhängande perioden för att beviljas uppehåll justeras från tre till sex månader, för att bättre harmoniera med säsongsboenden och faktiska behov.

Nina Glattfelder

Förbundschef